C/2025/4206

20.8.2025 г.

Становище на Европейския икономически и социален комитет

Реиндустриализация на Европа — възможност за предприятията, работниците и гражданите в контекста на кризата, свързана с разходите за живот

(становище по собствена инициатива)

(C/2025/4206)

Докладчик: **Andrés BARCELÓ DELGADO (ES — I гр.)**

Съдокладчик: **Monika SITÁROVÁ (SK — кат. 2)**

Съветници	Vega GIL OYAREGUI (на докладчика от I група) Juan José LUIS DELGADO (на съдокладчика от категория 2)
Решение на Пленарната асамблея	5.12.2024 г.
Правно основание	Член 52, параграф 2 от Правилника за дейността
Компетентна секция	Консултативна комисия по индустриални промени (CCMI)
Приемане от секцията	4.6.2025 г.
Приемане на пленарна сесия	18.6.2025 г.
Пленарна сесия №	597
Резултат от гласуването („за“/ „против“/„въздържал се“)	197/0/2

ПРЕАМБЮЛ

Настоящото становище е част от по-широк пакет от становища на ЕИСК относно кризата, свързана с разходите за живот. С този пакет ЕИСК разглежда различните аспекти на това политическо предизвикателство и представя цялостен и широкообхватен набор от препоръки към европейските и националните политици, организациите на гражданското общество и други заинтересовани страни. Пакетът включва седем „секторни становища“ ([1]), всяко от които е посветено на въпроси в конкретна област на политиката. Освен това в „общо становище“ ([2]) са представени всеобхватните политически препоръки за справяне с кризата, свързана с разходите за живот, като цяло и за изграждане на устойчивост по отношение на бъдещи кризи.

1. Заключения и препоръки

1.1. ЕИСК приветства инициативата на Комисията „Компас за конкурентоспособността“, насочена към подобряване на конкурентоспособността на икономиката на ЕС, за да се преодолее разликата със САЩ и Азия. Разработването на този компас трябва да включва ясни показатели за изпълнение, за да се даде възможност на институциите на ЕС и на заинтересованите страни да наблюдават изпълнението на всяка задача, включена в компаса. Необходими са и повече частни и публични инвестиции за подобряване на конкурентоспособността на ЕС.

([1]) Становища на ЕИСК относно *Реиндустриализация на Европа — възможност за предприятията, работниците и гражданите в контекста на кризата, свързана с разходите за живот, Преодоляване на кризите — мерки за устойчива, сплотена и приобщаваща европейска икономика* (ОВ C, C/2025/3195, 2.7.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3195/oj), *До каква степен неправилното функциониране на единния пазар допринася за увеличаване на издръжката на живота?* (ОВ C, C/2025/3189, 2.7.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3189/oj), *Постепенно премахване на субсидиите за изкопаеми горива, като същевременно се гарантира европейската конкурентоспособност, смекчава се кризата, свързана с разходите за живот, и се насърчава справедлив преход* (ОВ C, C/2025/3191, 2.7.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3191/oj), *Фрагментиране на веригите на доставките — въздействие върху кризата, свързана с разходите за живот* (ОВ C, C/2025/4209, 17.8.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4209/oj), *Начини за справяне със загубата на покупателна способност и риска от нарастващи неравенства, изключване и маргинализация* (ОВ C, C/2025/4208, 17.8.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4208/oj), *Покачване на цените в транспорта, енергетиката и жилищата: ролята на качествените обществени услуги за справяне с високите разходи за живот* (ОВ C, C/2025/3192, 2.7.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3192/oj).

([2]) ECO/660 *Препоръки на организираното гражданско общество за справяне с кризата, свързана с разходите за живот* (в процес на изготвяне).

1.2. Работната програма на Комисията за 2025 г. включва план за действие за енергия на достъпни цени. ЕИСК иска Комисията да гарантира, че планът ще осигури доставките на електроенергия и ще гарантира стабилна, конкурентна и предвидима цена. В него следва да се включат и нисковъглеродната енергия от възобновяеми източници и възобновяемите горива с небиологичен произход (RFNBO).

1.3. В основата на процеса на реиндустриализация трябва да бъде отворената стратегическа автономност, като се осигури достъп до суровини, диверсифицират се източниците и се повиши издръжливостта на икономиката на ЕС. За да се насърчат дружествата да разполагат производството си в самия ЕС, ЕИСК препоръчва да се приеме промишлена политика, основана на подход, свързан с веригите за създаване на стойност. При този подход се подчертава еднаквото значение при прехода на дейностите както нагоре, така и надолу по веригата. Това може да се постигне, като се увеличи броят на партньорствата с държави извън ЕС и се рационализират процедурите за издаване на разрешение, като същевременно се гарантира спазването на трудовите, социалните и екологичните стандарти, за да се подкрепи растежът на собствените добивни промишлени отрасли на ЕС.

1.4. Законодателите на ЕС трябва да използват предстоящия Акт за механизъм за ускоряване на промишлената декарбонизация, за да се гарантира устойчивостта на алтернативните и съобразени с кръговата икономика бизнес модели, като се предложи ускорено издаване на разрешения, финансова помощ и политическа подкрепа за онези предприятия, които работят усърдно за прехода. С предложението за Акт за кръговата икономика следва да се изпрати ясно послание в подкрепа на предприятията с кръгов модел, като се уверят инвеститорите, че ЕС е идеалната среда за разработване на чисти решения.

1.5. Социалният диалог, включително колективното договаряне, трябва да бъде включен в процеса на реиндустриализация, за да се укрепи социалният аспект на единния пазар.

1.6. За реиндустриализацията е необходима специална програма за иновации с конкретни цели, които да включват както съществуващите производства, така и новите разработки и да се основават на социалния диалог. Тази програма изисква публични инвестиции, които трябва да бъдат придружени от предварителни условия в социалната сфера, както е посочено в Пакта за чиста промишленост.

1.7. ЕИСК предлага ЕС да насърчава програми за публично-частни партньорства с цел увеличаване на инвестициите в промишлеността, които да съдържат специален раздел за насърчаване на предприемачеството на младите хора в производствения сектор. С програмите следва да се насърчава сътрудничеството между институциите и частните дружества с цел ускоряване на иновациите и предлагане на пазара на нови технологии.

1.8. ЕИСК призовава в предстоящото предложение на Комисията за съюз на уменията да се предвиди пряко признаване и валидиране на уменията на работниците в целия ЕС, които веднъж са били признати от публичните власти на една държава членка, като по този начин се намали бюрократичната тежест. Комисията трябва да създаде обща за целия ЕС програма за насърчаване на чиракуването в промишлеността със справедливо заплащане сред по-младите поколения в подкрепа на една по-издръжлива работна сила. С нея следва също така да се създават инструменти за предвиждане и управление на промените, като се предлага път за справедлив преход, който да включва повишаване на квалификацията и преквалификация на работната сила, като част от социалния диалог.

1.9. Схемата за ясните обществени поръчки е възможност за недискриминационно насърчаване и признаване на усилията за устойчивост, полагани от дружествата в ЕС.

1.10. За да се повиши конкурентоспособността и да се запази и развие промишленото производство в ЕС, ЕИСК би искал сборните пакети от мерки да гарантират регулаторна съгласуваност и правна сигурност за дружествата и работниците, да рационализират процесите на издаване на разрешения, като ги направят по-ясни, по-бързи и по-предвидими, да намалят работните процеси за докладване и да предотвратят излишното докладване. Хармонизирането на стандартите за чисти технологии в целия ЕС също може да улесни достъпа до пазара и спазването на изискванията от страна на предприятията.

2. **Общи бележки**

2.1. Докато от някои макроикономически показатели може да се предполага, че икономиката на ЕС постига приемливи резултати, с по-ниска инфлация, много ниска безработица и по-добри разходи за енергия, отколкото по време на енергийната криза от 2022 г., то в проучването „Евробарометър“ на Европейската комисия от есента на 2022 г. се констатира, че **повишаването на разходите за живот** е най-неотложният проблем за 93 % от гражданите на ЕС ([3]). Това усещане се запазва: разходите за живот (42 %) и икономическото положение (41 %) са били основните теми, които са мотивирали европейските граждани да гласуват на последните европейски избори през юни миналата година ([4]). Нещо повече, при последното мащабно проучване на Европейската фондация за подобряване на условията на живот и труд (Eurofound) през 2024 г. „повече респонденти съобщават, че срещат затруднения да свържат двата края в сравнение с предишната година, като 30 % от респондентите заявяват, че е било трудно или много трудно да се справят, което е увеличение спрямо 22 % през 2023 г.“ ([5]).

2.2. В момента Европа се опитва да преодолее **двойното предизвикателство** да се справи с кризата, свързана с разходите за живот, и да обърне посоката на дългосрочните ефекти от деиндустриализацията. Двата проблема са дълбоко взаимосвързани и имат сериозни последици за предприятията, работниците и гражданите в Съюза.

2.3. Основните фактори за **кризата, свързана с разходите за живот**, са следните:

2.3.1. През 2021 г. **инфлацията** се повиши, подхранвана от бързото икономическо възстановяване след COVID-19, като достигна 2,9 %. Войната в Украйна и енергийната криза повишиха темпа на инфлация през 2022 г. до 9,2 % за годината. След като спадна леко до 6,4 %, през 2024 г. темпът на инфлация се забави до 2,6 %. Усещането за инфлация обаче е много силно, тъй като при цените на стоките от потребителската кошница на домакинствата се наблюдава непрекъсната тенденция на нарастване ([6]). Инфлацията намали значително покупателната способност, като оказва огромен финансов натиск върху домакинствата със средни и ниски доходи.

2.3.2. Макар че от края на 2022 г. **цените** на едро **на електроенергията и газа** се понижават значително, те все още остават около два пъти по-високи от нивата си в миналото, с колебания, повлияни от регулаторните действия, пазарните условия и продължаващото геополитическо напрежение ([7]). С неотдавнашната реформа на пазара на електроенергия не беше постигнат желаният резултат, тъй като подреждането по пределни разходи (системата за пределно ценообразуване) не дава възможност на потребители да се възползват пълноценно от разгръщането на енергията от възобновяеми източници. В доклада на Драги е показана голямата разлика в цените на електроенергията и газа между ЕС и САЩ ([8]). Разходите за енергия остават един от най-големите проблеми не само за промишлеността, която заедно с транспорта е един от най-големите потребители на енергия, но и за най-уязвимите домакинства.

2.3.3. Въздействието върху **икономическото неравенство** е разнообразно и многомерно: върху доходите, достъпа до здравеопазване и образованието. в ЕС реалните заплати през 2024 г. все още се очаква да бъдат с 1,1 % под равнището от 2019 г. Много домакинства с ниски и по-ниски средни доходи все още усещат неблагоприятните последици от периода на висока инфлация върху покупателната си способност. По-специално материалните и социалните лишения и финансовите затруднения на работниците остават големи в сравнение с равнищата преди 2022 г. ([9]) Същевременно някои обществени групи са по-силно засегнати от други. Най-много пострадаха нискоквалифицираните работници, жените и младите хора. Дългосрочните ефекти все още предстои да бъдат проучени ([10]).

2.3.4. Кризата, свързана с разходите за живот, стремителното покачване на цените на енергията, както и въздействието на пандемията от COVID-19 задълбочиха проблемите с **финансовата достъпност на жилища**. Допълнително и структурни фактори като урбанизацията, демографските промени и спекулативните инвестиции в недвижими имоти също доведоха до повишаване на разходите за жилищно настаняване ([11]). Прекомерните разходи за жилище засягат не само домакинствата с ниски доходи, но и тези със средни доходи, както и младите хора. Финансово достъпното жилищно настаняване вероятно е основното предизвикателство за младите хора, което не им дава възможност да заживеят самостоятелно. Въпреки че в края на 2023 г. положението на пазара на труда за младите хора е било по-благоприятно, отколкото през предходните години, по пътя им към независимост все още остават много пречки, като например нарастващите разходи за живот и невъзможността да се изнесат от дома на родителите си ([12]).

([3]) Евробарометър от 2022 г.
([4]) Евробарометър от 2024 г.
([5]) Quality of life in the EU in 2024 – Results from the Living and Working in the EU e-survey (Качеството на живот в ЕС през 2024 г. — резултати от електронното проучване „Живот и работа в ЕС“), 2025 г., Eurofound.
([6]) Евростат.
([7]) Energy prices and costs in Europe (Цени и разходи за енергия в Европа), 2024 г., Европейска комисия.
([8]) Draghi Report The future of European competitiveness (Доклад на Драги — Бъдещето на европейската конкурентоспособност).
([9]) Labour Market and Wage Developments in Europe, Annual Review 2024 (Развитие на пазара на труда и заплатите в Европа, Годишен преглед за 2020 г.). ГД „Околна среда“, Европейска комисия.
([10]) Европейски институт за равенство между половете, 2021 г.
([11]) EPRS, Служба за парламентарни изследвания, 2024 г.
([12]) Eurofound, 2023 г.

2.4. **Деиндустриализацията** в Европа

През последните няколко десетилетия Европа преминава през все още продължаващ процес на деиндустриализация, белязан с устойчив спад на приноса на производството за цялостната икономика. През последните години делът на промишлеността в БВП е намалял от 21,0 % през 2005 г. до 18,5 % през 2022 г. ([13]) От 2008 г. работните места в производството продължават да намаляват неудържимо на целия континент, а въздействието засяга не само нискоквалифицираните длъжности, но и висококвалифицираните специалисти ([14]). Това се обуславя от няколко фактора:

2.4.1. Глобализация: Обикновено дружествата възлагат на външни изпълнители веригите на доставки и производствения си капацитет, за да се намалят разходите. В резултат на преместването на производството в райони с по-ниски разходи за труд се стигна до изнасянето му навън, което води до затваряне на заводи и загуба на работни места в Европа.

2.4.2. Закъснения в технологичното адаптиране и недостатъчно инвестиране в иновации: С напредъка в автоматизацията и цифровизацията намалява търсенето на традиционни промишлени работни места, с което се създава несъответствие между уменията на работната сила и нуждите на съвременните промишлени отрасли.

2.4.3. Акцент на политиката върху услугите: Много европейски икономики все по-често отдават приоритет на секторите, ориентирани към услугите, което в някои случаи намали интереса към традиционното производство. Тази промяна допринесе за спада на промишлените дейности, подчертавайки необходимостта от по-балансиран политически подход.

2.4.4. Търговските и промишлените политики на ЕС, политиките в областта на околната среда и регулирането, демографските промени, недостигът на работна ръка, липсата на подходящи инвестиции и намаляващата конкурентоспособност също изиграха важна роля в процесите на деиндустриализация.

2.4.5. Последиците от деиндустриализацията са всеобхватни. Райони, които преди са процъфтявали благодарение на производството, преживяват икономическа стагнация, по-високи равнища на безработица и разширяващи се регионални различия. Загубата на промишлен капацитет увеличи също и зависимостта на Европа от внос, като изложи континента на уязвимост в глобалните вериги на доставки и на енергийните пазари, както се вижда от опита по време на пандемията от COVID-19.

2.5. **Промишлеността отново е в политическия дневен ред**

Реиндустриализацията би била най-добрият избор и тя предлага стратегически път към:

2.5.1. Повишаване на икономическата издръжливост: увеличението на общите разходи за собственост, ескалиращите заплати, включително в държави извън ЕС, повишаването на транспортните разходи, по-високите вносни мита и разходи, както и потенциалните смущения в доставките, са все неща, които подкопават обичайните свързани с разходите предимства на възложените на външни изпълнители вериги на доставки. С увеличаване на местното производство и намаляване на зависимостта от нестабилните глобални вериги на доставки Европа може да укрепи икономическата си стабилност и стратегическата си автономност.

2.5.2. Насърчаване на иновациите: промишлеността е основният двигател на иновациите в продукти, процеси и услуги. Новите предизвикателства, свързани с цифровизацията и изкуствения интелект, роботиката и кръговата икономика, предоставят съществена възможност за ЕС. Понастоящем Индустрия 5.0 оформя и определя реиндустриализацията. Целта е създаване на модерна, конкурентоспособна и устойчива промишлена база.

2.5.3. Стимулиране на устойчивостта: въвеждането на устойчиви практики и кръгова икономика в промишлените дейности може да спомогне за постигане на амбициозните цели на ЕС в областта на климата, като същевременно се разчита по-малко на суровини и се създават нови пазарни възможности.

2.5.4. Осигуряване на качествени и сигурни работни места заедно с постоянен социален диалог: промишлеността обуславя заетостта и гарантира социална интеграция и стабилност.

2.5.5. В някои държави приемането на методологията за изкупуване на предприятията от работнически кооперации (WBO) се доказа като успешен опит, който би могъл да се приложи и в други държави от ЕС. Когато е правилно структурирана, тази практика може да запази работни места и производствени обекти.

([13]) National accounts and GDP (Национални сметки и БВП), Евростат, 2024 г.
([14]) The changing structure of employment in the EU: Annual Review 2023 (Променящата се структура на заетост в ЕС: Годишен преглед за 2023 г.), Eurofound, 2023 г.

2.6. **Стратегически политически контекст**:

Чрез политически инициативи в съответствие с доклада на Draghi относно конкурентоспособността на ЕС и инициативи на Комисията на ЕС промишлеността на Съюза трябва да преодолее разликата с основните си търговски партньори като САЩ и Китай.

2.6.1. С Пакта за чиста промишленост се предлага ясен път за съсредоточаване върху декарбонизацията, чистите технологии и стимулирането на инвестициите. Комисията ще подпомогне създаването на осигуряваща растеж регулаторна рамка, с която промишлеността се насърчава в усилията за иновации, разширяване, производство на продукти и предоставяне на услуги, като се работи в партньорство с всички заинтересовани страни, за да се гарантират целенасочени решения за всяка верига за създаване на стойност.

2.6.2. В „Компас за конкурентоспособността“, създаден въз основа на препоръките, изложени в доклада на Марио Драги относно бъдещето на европейската конкурентоспособност, се посочват три основни области на действие: иновации, декарбонизация и конкурентоспособност, сигурност и издръжливост, както и пет междусекторни дейности: опростяване, намаляване на пречките пред единния пазар, финансиране на конкурентоспособността, насърчаване на уменията и качествените работни места и хармонизиране и координиране на политиките на равнището на ЕС и на национално равнище. Така ще се постигне „безпрецедентно“ намаляване на бюрокрацията, със специално внимание към европейските МСП, и ще се включи инструмент за координация на конкурентоспособността, за да се подпомагат държавите членки да си сътрудничат по проекти от общ стратегически интерес.

3. **Конкретни бележки**

3.1. С преодоляване на първопричините за деиндустриализацията и кризата, свързана с разходите за живот, Европа може да се възползва от момента, за да съживи икономиката си, да осигури възможности за работната си сила и да подобри качеството на живот на своите граждани. Ето някои основни аспекти и възможности:

За предприятията:

3.1.1. Реиндустриализацията предлага възможност за използване на авангардни технологии, насърчавайки **иновациите** и повишавайки **конкурентоспособността** на световния пазар. Европейските промишлени отрасли могат да станат водещи в екологичната и цифровата трансформация.

3.1.2. Насърчавайки нов възход на промишлеността и връщайки производството в своите страни, предприятията могат да смекчат рисковете от смущения в глобалната **верига на доставки** и да стабилизират разходите.

3.1.3. Въвеждането на **устойчиви практики**, съобразени с целите на ЕС в областта на климата, може да отвори нови пазари за екологосъобразни продукти и услуги.

За работниците:

3.1.4. С подновеното съсредоточаване върху промишлеността може да се осигурят **добре платени, стабилни работни места** в различни сектори, решавайки проблемите с безработицата, задълбочени от деиндустриализацията.

3.1.5. С инвестициите в **образование и професионално обучение** се гарантира способност на работната сила да отговори на потребностите на съвременните промишлени отрасли.

3.1.6. Промишлените отрасли, които са установени локално и са издръжливи, осигуряват повече **възможности за стабилна заетост**, намалявайки зависимостта от неустойчивите световни пазари.

3.1.7. С акцент върху устойчивите и етични практики работниците могат да се ползват от **по-добри условия на труд** и по-голяма сигурност на работните места.

За гражданите:

3.1.8. Един процъфтяващ промишлен сектор стимулира общата **икономическа стабилност**, като се подобряват стандартите на живот и се намалява бедността.

3.1.9. Промишлеността осигурява качествени работни места, което заедно с плащаните от отраслите данъци ще осигури **публични инвестиции** в инфраструктура и услуги.

3.1.10. Съживяването на промишлените зони може да доведе до по-добра инфраструктура, подобряване на обществените услуги и **динамични местни икономики**.

3.2. Като цяло реиндустриализацията може да донесе значителни дългосрочни ползи. Тя обаче поражда и предизвикателства, за които се изискват координирани усилия на равнището както на ЕС, така и на държавите членки, и които трябва да бъдат управлявани с внимателно планиране на политиките и стратегическо планиране:

3.2.1. Едно от най-големите предизвикателства е привличането и задържането на квалифицирани работници. Промишлеността се конкурира с други икономически области за привличане и задържане на най-талантливите, което изисква да се предлагат стабилни работни места, конкурентни заплати и кариерно развитие. Пътната карта за качествени работни места е положителна инициатива на Европейската комисия, тъй като качествените работни места и достойните условия на труд са от решаващо значение за привличането на работници. Освен това следва да се прилагат политики за активизиране и обучение на специфични групи от населението, които са извън пазара на труда, и да им се предоставят необходимите умения, особено по отношение на жените, младите хора, мигрантите и други уязвими групи. Нещо повече, държавите членки трябва да бъдат отворени за приемане на квалифицирани работници от държави извън ЕС по опростен и небюрократичен начин. Това включва ускоряване на процесите на издаване на разрешения за работа, признаване на чуждестранни квалификации и гарантиране на равно третиране. ЕС би трябвало да се стреми да бъде предпочитана дестинация за квалифицирани работници от целия свят.

3.2.2. Осигуряването на обучения за работниците и развиването на техните технически и социални умения, както и ясен път за кариера и професионални перспективи: с развитието на промишлените отрасли съществува постоянна необходимост от обучение и преквалификация на работната сила, за да се гарантира добро съответствие между уменията и потребностите на пазара на труда. Наличието на квалифицирана и издръжлива работна сила е от особено решаващо значение в сектори, които преминават през двойния преход. Освен това приветстваме призива на Комисията за изменение на правилата за държавна помощ и за създаване на предварителни условия в социалната сфера във връзка с публичните инвестиции, с цел осигуряване на по-добри стимули за промишлеността да инвестира в повишаване на квалификацията, преквалификация, качествени работни места и наемане на работници с оглед на справедлив преход. Съюзът на уменията и стратегическият план за образование в областта на НТИМ следва да работят за постигането на тази цел. Това обучение следва да осигури пряко признаване и валидиране на уменията на работниците в целия ЕС, след като те бъдат признати от публичните органи на една държава членка, намалявайки по този начин бюрократичната тежест.

3.2.3. Бързият темп на технологичното развитие изисква от промишлените отрасли непрекъснато да се адаптират и да въвеждат иновации. Промишлеността трябва да се ангажира с цифровата трансформация, което включва въвеждане на нови технологии, със специален акцент върху солиден подход за киберсигурност, за да се гарантира цялостност на данните и пълно спазване на личните права.

3.2.4. Едновременното осъществяване на реиндустриализация и декарбонизация е предизвикателство. Промишлените сектори трябва да постигнат баланс между растежа и екологичната и социална устойчивост. Въвеждането на устойчиви практики в промишлените процеси е от съществено значение, за да се изпълнят екологичните разпоредби и да се отговори на очакванията на потребителите. Това включва въвеждане на екологосъобразни технологии, намаляване на въглеродния отпечатък и насърчаване на принципите на кръговата икономика. Необходимо е кръговите продукти и иновативните бизнес модели, основани на кръговост, да се подкрепят със стимули, които им дават възможност да продължат да се конкурират с традиционните и печеливши бизнес модели, както и да се направят „зелените“ и „чистите“ продукти и услуги финансово достъпни.

3.2.5. Регулаторни и административни тежести и трансгранични проблеми: регулаторната среда и административните процедури за одобрение в ЕС често се считат за сложни и обременителни, като 32 % от фирмите в ЕС определят регулирането като „основна пречка“ за своята инвестиционна дейност ([15]). Предприятията са изправени пред значителни разходи за привеждане в съответствие и административни забавяния при получаване на разрешения и одобрения, което може да възпре инвестициите и иновациите. Независимо от единния пазар, различията в националните разпоредби, стандарти и процедури създават пречки за навлизането и повишават разходите на предприятията, които извършват дейност в няколко държави от ЕС. Опростяването не означава дерегулиране. Не става въпрос за отмяна на Зеления пакт или основни социални гаранции, нито за уподобяването на Европа на САЩ. Става въпрос за намаляване на бюрокрацията, която не е от полза за никого.

3.2.6. Докато с реиндустриализацията могат да се създават нови работни места, тя може също така да доведе до технологично изместване там, където автоматизацията и авангардните технологии заменят определени видове труд. Справянето с това ще изисква специални програми за преквалифициране, а също и социални политики.

3.2.7. С повишаването на конкурентоспособността на промишлените отрасли може да има повишен натиск от световни конкуренти. Поддържането на конкурентно предимство може да изисква постоянни усилия за иновации и инвестиции.

([15]) Годишен доклад за 2025 г. за единния пазар и конкурентоспособността, 2025 г., Европейска комисия.

3.2.8. Социалният диалог, включително колективното договаряне, трябва да бъде включен в процеса на реиндустриализация, за да се гарантира основан на участието подход. Работодателите и работниците следва да се ангажират със създаването и прилагането на конкурентни програми за обучение, които насърчават индустриалното, социалното и териториалното сближаване чрез колективно договаряне и участие на работниците на равнище дружество. В новия социален договор следва да се вземат предвид и организираното гражданско общество, гласът на младите хора и особено регионите, които са най-силно засегнати от преходите.

3.3. Роля на промишлеността като двигател на иновации и на услуги с добавена стойност:

3.3.1. Промишлеността е от ключово значение за реиндустриализацията на Европа, като насърчава икономическия растеж, иновациите и устойчивостта. Тя благоприятства развитието на услуги с висока стойност, смекчава кризата, свързана с разходите за живот, и противодейства на деиндустриализацията с това, че стимулира по-нататъшни иновации, съживява местните икономики, създава работни места и насърчава населението да остане в промишлените райони:

3.3.2. Промишлеността е ключов фактор за **иновациите**, като често играе водеща роля при научните изследвания и разработването на нови технологии и процеси. Тези иновации могат да се прехвърлят към други сектори, насърчавайки култура на непрекъснато подобряване и технологичен напредък.

3.3.3. Промишлеността често стимулира **услуги с добавена стойност**, с които се укрепва цялостната верига за създаване на стойност. Това включва всичко от авангардни производствени техники до следпродажбено обслужване, като се спомага за намаляване на производствените разходи и се постига по-високо качество на продуктите и по-голяма удовлетвореност на клиентите.

3.3.4. Тенденцията при работните места в промишлеността, особено тези във високотехнологичните и авангардните производствени сектори, е **да се предлагат по-високи заплати** в сравнение с много работни места в секторите на услугите. Това може да спомогне за подобряване на стандартите на живот и намаляване на неравенството по отношение на доходите.

3.3.5. Промишленият сектор предлага значителни възможности за **професионално израстване** и кариерно развитие. Работниците може да се възползват от непрекъснато учене, развитие на уменията и потенциал за преминаване на длъжности от по-високо ниво.

Брюксел, 18 юни 2025 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Oliver RÖPKE